

Olga Tudorache

Cine (nu) se teme de Olga Tudorache? Atunci când își ia aerul ei sever, ținându-te cu o privire de gheață, când fiecare vorbă rostită e protejată de un înveliș de intonații easante, din ființa ei emană într-adevăr ceva ce intimidează. De aceea, probabil, unii regișori au considerat-o, o vreme, predestinată rolurilor dure, lipsite de sentiment și de farmec feminin, de tipul celui din *Vulpile*. De fapt, Olga Tudorache e ceea ce se cheamă o persoană inclassificabilă; în universul scenei, planeta ei se mișcă pe traiectoria unei largi eclipse, pe care lumina cade inegal. De aici, paradoxurile acestei cariere: se poate întâmpla ca, într-o piesă învechită, într-un spectacol prăfuit, interpretarea ei să fie atât de modernă, de captivantă, încât personajul să aterizeze brusc în timpul nostru; dar nu e exclus nici să se lase păcălită, deodată, de cea mai banală melodramă. Fiindcă n-a jucat

atît de mult și atît de variat cum merita, preaplînul forței, impetuoșitatea cu care intră în rol o fac, citeodată, primejdioasă.

Cine a văzut-o la debut, în *Nila tobosara*, n-a uitat nici pînă azi — deși sînt de-atunci două decenii bătute pe muche — extraordinara ei energie sufletească, sinceritatea și claritatea morală. Cînd pe planetă sînt orele zilei, Olga Tudorache impune un gen de feminitate în fața căruia grațiile dulci și minaudiere trebuie să se retragă pe vîrfuri; e feminitatea incandescentă, intensă și curajoasă, pe care se poate clădi o lume. Vitoria Lipan a fost punctul ei cel mai aproape de soare: o credință făcută stîncă, o neclintire în durere dusă pînă la seminătate. Fără ornamente emoționale, actrița se cufunda de-a dreptul în valul trăirii tragice, lăsîndu-se purtată, concentrîndu-se în sine.

Mai e și cealaltă față a planetei, luminată de lună, cînd Olga Tudorache își descoperă cu zgîrcenie un colțisor al imprevizibilului ei talent pentru comedie. Păcat că puțini sînt treji la aceste ore, ca să se delecteze cu vedenii. În spectacolul Caragiale — Ionescu, voluptatea umorului sec, absurd, părea să-i dea fiori; în *Tango*, dimpotrivă, se mișca relaxat, fără să-și piardă echilibrul, avansînd în straniu ca un sonnambul pe coama acoperișului, imună la spaime și vertijuri. Efectele ei de comediană sînt extraordinare pentru că merg împotriva alfabetului consacrat al genului: actrița practică seriozitatea absolută, poanta glacială — ceea ce duce la explozie convenția comică.

Ceva trebuie să fie altfel decît la toată lumea, la o ființă care se echilibrează în lumea tragediei, dezvăluindu-se în schimb amenințătoare totmai în zone unde alții se destind și se reconfortează. Nu e singurul lucru eare o singularizează. Iată: puțini sînt actorii care, dincolo de drumul cîminte de la rol la rol, trasat lor de către zeii din Olimp, sînt în stare să se imagineze pe sine în ipostaze inedite. Olga Tudorache, da. Fie că recită *Scrubmia* într-un spectacol de poezie și dans, că se hazardează pe tărîmul experiențelor regișorale, ori că, războindu-se cu spectrul înactivității, joacă o piesă-monolog în condiții improvizate, în ea trăiește aceeași patimă a teatrului. O asemenea evadare din obișnuit — nocturnul de folclor *Cu cît cînt, atîta sînt*, de la Teatrul „Tăndărică“ — s-a soldat cu revelația unei Olga Tudorache complet necunoscută: nu numai tulburătoare și gravă, ori feroas de comică, dar și spontană, jucăușă, proaspătă și veselă, zicînd delicios snoave populare. Nu se poate ști cu ce chip ne va întîmpina, la viitoarea escapadă; însă modul cum se pune la încercare — de fiecare dată deplin, cu o hună credință și o aplicație de debutantă — reprezintă măsura autenticității ei de artistă.

I. P.